

HIRDETMÉNYEK.

Előfizetési pénsek és a kiadás körüli panaszok
valamint a lap eszlemi részét illető
minden kérésnek és értesítésnek ide intézendők.

Bérmentem levelek csak ismert kassától
fogadtatnak el.

DEBRECZENI ELLENŐR.

POLITIKAI, TARSADALMI és KÖZGAZDASÁGI LAP.

A SZABADELVŰ PART KÖZLÖNYE.

Megjelen naponként, a vasárnap és péntek kivételével.

Előfizetési ár.

Helyben hához hordva vagy vidéki
postán küldve

Félférvé	10 frt — kr.
Félérvé	5 frt — kr.
Negyedérvé	2 frt 50 kr.
Egy óra	1 frt — kr.

Hirdetési díj:

Öt-hasábsoros egysoros beállítású: 50a
B-lyegdíj minden hirdetésért külön 30 kr
Nyitólár 4 hasábsoros beállítású: 20 kr
Hirdetést vagy reklámat magában foglaló
ajánlatok ára 50 krajczár.

XVII. évfolyam 1890.

Debreczen. Kedd Május 27.

101. szám.

A Kossuth-kultusz.

BUDAPEST, május 23. 1890.

A szélsőbal tuzói oly hamis irányban iparkodtak fejleszteni a Kossuth-kultuszt, hogy ha a nemzet lelkében az elvetett sárkány fogak megfogamzanak, trónt s alkotmányt ostromló szörnyetegek keltek volna ki azokból.

A Kossuth-kultusz, a nagy önkényes turini számlított tiszteletének van jogos alapja, s ez multjának dicsősége, a multban végbevitt tettei. Egyszerű származás homályából a nemzet élére küzdötte magát a szó és tett hatalmával s lángeszének átható erejével küzdött a jobbágy felszabadítás s a nemzet szabadsága öszszes biztosítékainak megszerzése mellett. Hogy az elnyomott jog- s vagyonéltűli néposztályok egyenjogukká s vagyonnal bírökká lettek, s hogy valamennyi néposztályból a közös jogegyenlőség s szabadság alapján az egységes magyar nemzet megalakulhatott s evel szent István birodalmának, a magyar hazának a modern viszonyok közti fennmaradása s s jövője biztosított, abban az 1848 előtti idők alkotmányküzdelmének kimagasló hősei közt s nemzeti osztály önfeláldozó s felvilágosított hazafisága mellett első rendű, sokszor irányadó szerepe volt Kossuth Lajosnak, s ebbeli érdemei elévülhetlenek, minden idők koszorujára s nemzetének örök haláljára méltók.

De a szélsőbal ez érdemekből az általa portált Kossuth-kultuszhoz csak a mellékes indokot meríti. Főszempontja Kossuth érdemeinek magasztalásánál az 1848—49. eseményeire irányul, hogyan szervezte csodaszzerű gyorsasággal a honvédelmet, hogyan lett földingató hatású tényezője a dicső győzelmeknek, hogyan lobbantotta égő lobbogó lángra a nemzet lelkesedését, s a nemzeti bukás után mily tiszteletre méltó s a levért Magyarország iránt az egész világ részvétét s rokonszenvét felidéző szerepet

vitt a külföldön s másfél év tizedig emberfeletti erővel titánként mint hányta Ossát Pelionra, hogy fölmentse hazáját az idegen elnyomás alól s ismét fölemelje az 1849. ápril 14-én kimondott függetlenség büszke talapzatára.

S ezt teszi, most is ezt ét főleg ily szempontból dicsőíti a szélsőbal Kossuthot most is, mikor a nemzet már az 1848-ki jog alapján kiegyezett Ausztriával s már huszonhárom év előtt megkoronázta királyát, mikor Magyarország e kiegyezés alapján az európai államrendszer kiváló elismert tényezője lett s a belső erő a civilizáció, a kultúra s a jövő kilátások oly magas fokára emelkedett, hogy haladásának gyorsasága s erélye a nemzetek történetének ismerőit a megdöbbenéssel rokon nagyságu bámulásba ejti. S dicsőíti a szélsőbal Kossuthot most is s a nemzetet e dicsőítésbe magával akarja ragadni, mikor Kossuth már 1867. óta nem szűnik meg hirdetni tiltakozását a kiegyezés s az annál alapján történt koronázás ellen, s öszszes közállapotainknak s a király koronázásának törvényességét nyíltan megtagadja s tízes tízes tollal ily leveleiben csodálatos ékesszólással ez irányban a nemzet közvéleményében agitálni meg nem szűnik.

A nemzeti közvélemény részéről im már számos választásoknál s a köz- s társadalmi élet öszszes nyilvánulásaiban kitűnt, hogy Kossuth igaztása hiába való. A történelmi kritika fogja kimutatni, hogy a király s nemzet közti meghasonlást, a nemzetnek bár dicső, de gyászos bukását, az ezt követő hosszú elnyomást nem Kossuthnak végzetes hiba sorozata okozta-e? Az idők mulásával mind jobban tisztulnak ez irányban a nézetek, elősegítve az erős meggyőződés leszűrődését. Kossuth az 1849. ápril 14-iki debreczeni határozat alapján áll, mi ezt törvénykönyveinkből — bár soha bele ne jött volna; egyszer mindenkorra kitöröltük. Kossuth nem ismeri el törvényes alkotmányunkat törvényes királyunkat, a nemzet pedig

jövőjének szilárd biztosítékait e két tényezőben látja.

A szélsőbal ez irányú Kossuth-kultuszt mi határozottan elutasítjuk, mert nemzetünk jövőjét a kiegyezésben s a királyi házzal való egységben látjuk megalapítva. Tehát tisztelet a régi Kossuthnak, de a forradalmi Kossuth-kultusz hirdetőinek azt kiáltjuk hátrább az agarakkal uraim!

Felhívás az Emke tagokhoz.

Az erdélyrészi kultúregyesület igazgató választmány a következő lelkes felhívást intézte a tagokhoz:

„Nics magyar ember, ki fennen ne hirdetőné és vallaná, hogy a hazáért nemzetért, ha kell, életünket és vérünket, vagyonunkat és családunkat, mindenünket föláldozni tartozunk. Nemzetünk, ez uralkodó jellelvonását egész multjával, az örök önfeláldozás szakadatlan tetteivel és tényleivel igazolta és bizonyította. Bizonyosság erre a jelenben is a leghazafiasab bés legnemzetibb ügy, az E. M. K. E. ügyének általános, országos áldozattal fölkaolása s ez áldozatok árán folyton növekvő sikere és diadala.

A mint megindulásunkkor erős meggyőződéssel, teljes hittel reméltünk, egyre fokozottabban kezd teljesülni: a magyar társadalom megmozdult; tagjaink nem fogynak, hanem szaporodnak; társadalmi hálózatunk nő; alkotásaink naponként sokasodnak és gyarapodnak; diadalunk mind biztatóbb és reményteljesebb. Tagjaink áldozása és részvétele, tisztikarunk és főkjainak önfeláldozó munkálkodása egyre magasabbra emelik jelképes lobogóinkat. A hazafias sajtó révén e sajtó — mindenfelé, fenn és lenn, csak elimeréssel találkozok s eként a nemzet minden egyes tagjával szemben az eszmén kívül a siker kettős valószínűsára hivatkozhatunk. Ha akármelyikünk, mint már tag, egy még nem tagot belépésre hívöl, ennek vizsgálónie vagy vonakodnia immár erkölcsileg lehetetlen. Csak mi teljesítsük hiven és lelkiismeretesen továbbra is földadatunkat, kik zászló alatt vagyunk, s nemzetünknek újabb nagy diadala, második honfoglalásnak a szeretet és fölvilágosság feyereivel folytatott nagy küzdelme többé nem lehet kétséges a bizalmatlankodók és csüggedtomlott sem. Csak mi tegyük elvállalt anyagi s még inkább erkölcsi kötelezettségeinket eleget s a nemzeti társadalom, Isten segédelmével, megadandja azt a tanúbizonyosságot a ellenségeink és világ

előtt, melynek ígéréttel, zászló kitűzése s a közművelődés lobogója alá föliratkozásunk, által, mi, az első tizezer tag, a legszentebbül és a legkomolyabban elkötelezve és terelve vagyunk.

A hazafias lelkesedés után, a hazafias kitartás és felelősségérzet e reményében s tudatában fordulunk a tagsági kötelezettségnek első cyklusa alkalmából Tisztelet Tagtársainkhoz, kik együtt indulánk: sziveskedjék közös nagy nemzeti ügyünkben, az ügy fenntartásában és tovább fejlesztésében, elv-, tag- és munkatársi szövetségünket rendületlenül fenntartván, hatáskörében és környezetében, mint megbízottunk, részvételre és áldozatra tovább izgatni, buzdítani.

Az ellenséges irányú, nemzetiségi közmüvelődési egyetlek évenként való jóvedelme sokszorosra halabja meg öszszes vagyonukat: szabad-e, engedhetjük-e, hogy a fáradságos és fényes kezdet után féluton megálljon saját házáinkban a testvériség eszközeivel dolgozó és fáradozó ügyünk?!

A felhíváshoz van csatolva az E. M. K. E. három éves működésének tömör kimutatása s alapszabályainak kivonata. A kimutatásba nincs felvéve az egyesületnek az iparozgalm terén kifejtett óriási agitációja, a romániai vámháboru alkalmából kezdeményezett ipari propaganda, az u. n. határszéli kiállítás kezdeményezése Kolozsvárt, a sepi-sz.-györgyi E. M. K. E. székelykiállítás, a budapesti E. M. K. E. erdélyi bazár az iparcsarnokban, a népfelkelési börmű felszereléseknek kis iparosainkkal, szállítással, kinostári posztó szállítása szász iparosainkkal, a közvetített ipari megrendelések ezere stb. Csak azokat az egyesületi s egyházi intézményeket sorolja fel, melyekre működésének megindulására óta öszszegzek részint már kifizettek és folyósítottak, részint megszavaztattak és lekötötték.

Jövőre gondoskodni fog az egyesület, hogy az E. M. K. E. működéséről kézz térkép sokszorosításával még szemléletőbben számolhasson be. E három év alatt 158 helyen segélyezett tanulókat, lelkészeket, szegény gyermekeket, árvízkiroslatokat, alapított ösztöndíjakat, népkönyvtárakat, berendezett iskolákat.

Pénzben az E. M. K. E. három év alatt 46,086 frt 44 krt fordított kulturális befektetésekre, 12,707 frtot évjáradékokra, a 254,140 frt lekötött tőke kamataiból. A tőke fennmaradó jóvedelme az egyszer s mindenkorra szóló segélyek, jutalmak, az egyesület fentartására szükséges kiadások stb. földözésére fordítatik, nem is részletezve a nép-

A „Debreczeni Ellenőr“ tárczája.

Leánynézó.

Nagyon derék asszony volt a nagynéném, de meghalt és én még aznap a vendéglőbe mentem ebédelni, a hol méregdrága és rozsz minden.

Nem óámultam, nem csudáltam a nagynéném, hiszen élemedett hölgy volt már, nem foglalkozott eszményi dolgokkal, az élet köznapiságain nem emelkedett fölül, de szívómerő jóság volt s sohasem tudom elfelejteni: születésnapom előtti éjjel fenvirasztott, csak-hogy elkészithesse a meglepetésül szánt harisnyákat s mikor másnap látta, hogy nekem azzal örömet okozott, arca sugárzott a boldogságtól. És én tiszteltem, szerettem a jó nagynénit, de becsületemre mondom, nem voltam belé szerelmes, rozsz nyelvek híresztelték ezt felőlem.

Harmánczhat év van a hátam mögött, úgy hiszem, legénykorom első éveim tul vagyok már, talán meg is házasodhatnám.

Micsoda boldogság is volna a csipkefűkötős nagynéni helyett, csipke ponygolában egy gyermeteg arcza, aranyos menyecske!

Ha hazulról elmennék, szeretetreméltóan duzzogna, ha hazajövök, édes kacagás törne ki gyöngyosr fogai közül.

A fölke be lesz rendezve hálószobának, úgy fog majd festeni, mint valami hajókabin melyben mézes heteket élvező grófi pár húzza meg magát, akik utazni mentek a tengerre. Ugy hittem kis térre szorítva a boldogság tartósabb lesz.

Meghánnya-vetve életem sorját, belátam, meg kell házasodnom. Még pedig előbb-utóbb. Tehát nem követek el ostobaságot: Ha.

1. felöltözöm klakkba, frakkba;

2. rendkívüli kiadásokat teszek, új glacée-keztüire, fehér selyem nyakkendőre és egy kutyafejű botra;

3. ha elindulok Timina Mankesillo kataszteri biztos barátomhoz és ott megimerkedem egy Frida nevű küsszonnyal, aki barátaim állítása szerint, föl van ruházva mindazon szükséges kellékekkel, melyek egy oly kevésbé erős termetű, de általában komoly férfit, mint én boldoggá tehetnek.

Először kis aztán közép, majdnem igen nagy léptekkel föl- s alajártam szobámban s a fentebb elmondottakat háromszor tüzetesen át meg átgondoltam, s mindhárom megfontolásnak eredménye szűlte meg bennem a szilárd elhatározást, hogy meglátogatom Timina Mankesillo kataszteri biztos barátomat.

— Legelőször tehát megfürödtem, aztán elmentem a borélyhoz, ahol alaposan megfésültem, végül fel is göndörítették a hajamat, akkurát olyan lett a fejem, mint egy jól nevelt pudlité, utójára következett a legnehezebb feladat, az öltözködés. Ezzel két tehetséges szabólegényt bíztam meg, akik úgy felöltöztettek, hogy mikor a tükörbe néztem, egy idegen személyiséggel tévesztettem öszsze magamat.

Most meghívtam a szobámba két bizalmi hölgyet, a háziasszonyomat és egy pápaszemes öregasszonyt, egy benső barátom nagyanyját, akik tejmélagyától egész a földig öszsze-visza tapogattak, ráugattak. Másfépen kötötték a nyakkendőmet, erontották a frizurámat s azt mondták, csak a borély legények hordanak göndörhaját, férfiaknak egyáltalán minden hajszála, mint a lécszeg; utójára kikéfélték rajtam a ruhámat, mire kikerültem a kezeik közül s a pápaszemes boszorkány csókot hányta azt mondta, hogy most már mehetek; az ájulás, ha tisztán emlékeztem még a guta is környékezett.

Esz nélkül tántorogtam ki az utcára, nem emlékszem az időre sem, hogy kék volt-e az ég vagy szürke; fúj-e a szél, vagy nem. Elhatároztam hogy gyalog megyek, hátha kigőzölög a fejem s jobban leszek.

Egyszerre csak, mint a zuhany, gyors, sűrű cseppek hullottak rám. Az eső lepett meg s én szórakozottságomban, észre sem vettem hogy beborult az ég, szél támadt. No most megjártam. Az eső zuhog, én klakkban-frakkban, indulóban jóvendőbelimhez, egy elhagyatott külvárosi utcában, ahol még kocsit se lehet kapni, be vagyok szorítva egy nagy kapu fölív alakú széles oszlopa alá.

Levettem a czilinderem, kihúztam a nyakamat s előrenyújtott fejfel, epedve néztem a szürkébarna pofos felegeket, melyek iránt most határtalan gyűlöletet éreztem. Ah ha ujdonaúj kutyafejű botommal szétverhetném az otromba felegeket, rongyokra, foszlányokra téphetném; nem bánám, ha diridarabra törne a drága bot, pedig három napig kutattam a boltokban, míg a sok közül kiválasztottam...

Hiába boszankodtam, zúgóldtam, nem állott el az eső, sőt még erősebben zuhogott, a szél odacsapta az oszloppokat a házak falához s hogy el ne ázzak, szorosan a zöldre festett kapuhoz kellett lapulnom. Ugy tetszett, mintha csak odamészoltak volna. Még káromkodni sem mertem, mert akkor megmozdult a testem s az ereszlől hatalmas esőcseppek koppantak az orrom csimpájára.

Micsoda önmegtartóztatás, önmagam kellett ahhoz, hogy haza ne rohanjak. Ázzék öszze klakk, frakk, de én nem szorongok itt a kapu alatt, mint a fölészitett. Csakhogy eszembe jutott a nagy ózél... a meghalt nagynéni az ehetetlen, de drága vendéglői koszt, s végre — mint mentő angyal fet tünt egy tünde hölgy alakja, ki szivdobogva vár rám két ágba tont tömött hajjal, meléu kis ke-

reszt, piros karján a piros otthonka felgyűrve, amiut találja a párolgó levest...

És mig ilyes gondolatok kóvályogtak fejemben, az eső tovább szakadt, mintha csak Isten éppen most akarná lecsépegtetni az ég minden nedvességét, midőn én azon Frida hölgyet akarom meglátogatni, akibe, unala mamban, ismeretlenül is szerelmes lettem a kapu alatt.

A szél is mind nagyobb erővel törtetett végig az utcákon, kezgette a sikoltozó esőcseppeket és megzörgette a házak ablakait. Lessankint valóságos vihar kerekedett. Halottam a betört ablakok zaját, a gyöngye alkotmányu külvárosi házfűdelek recsegését, a remegő kapuk zörejét.

Ahová a hátamat támasztottam, a nagy zöld kapu is elkezdett recsegni, végre iszonyatos zajjal összeomlott és engem alátemett.

Mikor fölocsudtam, bágyatan huztam föl szemhájamat, mosolygó arcza leányka állott előttem.

— Hol vagyok? — Kérdém elhalóan. A leányka halkán válaszolt: — Asztadár Mihálné, a Timina Mankesillo sógoránál...

Le voltam kötve, mint egy veszett kutya Később mindezt megtudtam. A ház, mely előtt a szerencsétlenség történt velem, a Frida apjéé. Asztadár Mihálné volt.

Heteken át beteg voltam. Azonkívül hogy öszsze volt zuzva testem, erősen meghűtem. Később hölgyos himlő ütött ki rajtam s mikor elhagytam az ágyat, olyan volt az arcom, mint egy jaffai narancs...

Csupa ragya... És mégis az én feleségem lett Frida és most bár ragyás, de boldog ember vagyok. Ujlaki Antal.

könyvtárak körüli fáradozásait, melynek létrehozásáról és fenntartásáról 3113 frt kiadás beszél. Az E. M. K. E.-nek kész, vagy tervezett ösalló alkotásai: 16 óvó, 8 iskola és öt gyermekmenhely.

Az ívek június 30-ig küldendők Kolozsvárra.

Pünkösdi Debreczenben.

Régi, patriarchális debreczeni szokás pünkösdi másodnapját kint tölteni a debreczeni nagyerdőn. Korán reggel felpakolódik a debreczeni polgárember egy jó árnyékú gyékényes szekérre, felrakja rá az egész családot a körüljárnirozza őket jóféle sódar és dísznő-sajt halmokkal, nagy rud szárított kolbászszal s tekintélyes számú üvegekkel, melyeknek koronáját képezi a nagy négy-öt literes csikóbőrös kulacs.

Odakint az erdőben azután az ugynevezett „sátortábor” helyén leteríti a szekér mellé a gyékényt vagy a pokroczot, kirakják rá az elemőziát, középre helyezik a méltóságos külsejű kulacsot, a lovakat beköbá verik valahol az erdő tisztásán, ők maguk pedig megkezdik a majlisozást.

S megcsendül a pohár, kotyog a kulacs, az a legény pedig, a ki kiverte a lovakat, visszaterében lassan dudolgatja magában, hogy „békóba vert engem is a szerelem”.

A sátortábor az erdő nyugalmasabb, csendesebb részén van, ezen innen van az igazi népmulatság, a debreczeni práter, a hol az a szegényebb népmulát, melynek nem jut kocsi, se a kocsi nem rakhatná meg sonkával, kolbászszal, hanem csak a beti keresztmennyét mulatja el vagy esetleg előlegre dolgozik, bár egy egy nyalkább s jómódú civis legény itt is megtordul s nagy garral parancsolja a cigányoknak: az újraváros kerin-gőt! S ez ráhuzza ezt a csodálatos ütemű magyar keringőt, melyet a tánczó párok keringve ugyan, de csárdás tempóban járnak.

Tíz-tizenöt különböző helyen is huz a cigány, — a vidék majd minden malacbandája vendégszerpel — egyik helyen mazurt játszik a cigány, valami lengyelbe ojtott tót kémiyeseprő legény el is kezdi rakni kegyetlenül, míg egy jól megtermett civis megbot-ránkossal rá nem is magyart tánczol!

Egy más helyen meg négyest tánczolnak. Harsányan hallatszik a darutollas rendező hangja: „Kölon! S csinálják a figurákat emberül. A hatodik figuráig persze itt sem jutnak el, akár csak az elite bálókban. Hanem a rákövetkező csárdás tisztességesebben s kevesebb kurjongatással járák, mint ott szokták.

Gyékényes s zöld gallyakkal beterített sátrak alant, hosszú asztalok mellett isszák a hegy, — akorom mondani az árpa levét. Folyik a sör, mint a víz. Hiába, németesedünk, rákaptunk a sörre s a derék magyar legények ugyancsak fogyasztják a habzó sárga italt, sőt hölgyeiknek is azt hordják hűsítőül s a leeresztett hajú és le nem eresztett hajú Dulcineák először ajkbiggyesztve, de később egész élvezettel isszák a sört.

A fonatos sátrak alól kiverődik a csipő füst, a nagy zsiros üstbe, a sercezőg zsir-közé kövér civis dobálja be a fehér fonatot — s egy-egy éhes gyerek gyönyörködve nézi a vöröre piruló téstát.

Mézeskalácsosok nagyban adják el a szép sárga mézesszíveket, s gangos járásu legény ékes szavak kíséretében adja át a piruló lányának.

Magyar művész rozoga „forgó komédia”-ját is erősen izzadva tolja négy négy síheder, s a kopott lovakon és hatytynkon, melyek évek hosszú sora óta hirdetik Horog urannak, a bősörményi eszmadából lett művésznek dícsőségét — nyalka eszmadia legény sarkantyú pengete repül, egy egy kocsiban pedig elegáns konyahölgynek udvarol három gavaller, míg bele nem szédülnek valamennyien. János gazda is kikötözött a „Kis Pipa”-val — s hosszú izglábtá asztalok mellett méri a farkasször színű jó-féle vintót — kasszirnóvé előléptetett asz-szony és leány gracióze mosolyognak a vendégre. A szép szőke menyecske pedig a sátor belsejében ül, kifáradva a hosszú ünnepi munkában.

Saját külön Gusztink ide az erdőbe is híven kikísérte a Kis pipát, s lelkesülten beszéli Jánosnak, hogy milyen mulatságok estek itt hajdanában.

— Ma már egy fabatkát sem ér az az egész — még egy kis tisztességes verekedés sem esik meg!

A „Leveles”-ben a hadsereg kizsír-tották innen. S a sóvényen túról epedve nézik a közös bakák a honvédmulatságot. — Pirulnak az arczok, harsány és rekedt kiáltások vegyülnek a poros levegőbe, s a négy, szálcigány irgalmatlanul nyikorgatja a vonót.

Elegáns urak és hölgyek kíváncsian nézegetik a nép mulatságát s nevetve mondogatják — Ah milyen érdekes, szegény emberek, milyen kevés kell nekik, hogy jól mulassanak!

De azok a szegények több joggal sajnálhatnák ám ezeket, s elmondhatnák róluk, hogy szegény gazdagok, milyen sok kell nekik, hogy jól mulassanak!

A népmulatság megnézése után az uri népség bevonul a „Dobos”-ba s R. a. c. Károly muzsikája mellett szívja az ugynevezett ütődő poros levegőt.

Tizenegy órára pedig kiürül az egész erdő — hiába a debreczeni ember, szolid ember, s még legmulatósabb napján se huzza a mulatságát éjfélig sem.

Megcsendesedik az erdő — csak egy-egy elkésett pár bolyong a sűrűben, s apró cigánygyerekek négykézláb mászva szedik össze az ünnepi szivarvégeket.

Julius

Városi közgyűlés.

Meghívás az 1890-dik évi május 29-én — csütörtökön — délelőtt 9 órakor, a városháza nagytermében tartandó rendes bizottsági közgyűlésre.

Tárgyak:

1. Polgármesteri jelentés.
2. Gr. Bethlen András földmívelésügyi m. kir. miniszter körrirata, melyben miniszterrel történt kineveztetését tudtja.
3. Miniszteri rendelet, a városi realiskolának államosítása ügyében.
4. Ugyanaz: a járó szegény betegek részére ingyen rendelő intézetnek felállítására tárgyában.
5. Tanácsi előterjesztés, a házi-pénztári 1889 dik évi zárszámadás megállapítása iránt.
6. Ugyanaz: az 1889-dik évi utfenntartási számadási kimutatás kísérletében.
7. Ugyanaz: a Ludovika akadémiára tényleges tisztképző tanfolyamán egy alapítványi hely betöltése iránt.
8. Ugyanaz: A debreczeni királyi törvényeszkék lakbérének pótlása tárgyában.
9. Ugyanaz: A guti erdőség ideiglenes üzemtervének megállapítása iránt.
10. Ugyanaz: A „Korona” vendéglőnek a város részére megvétele tárgyában.
11. Ugyanaz: Az 1889. gyámpénztári mérleg jóváhagyása iránt.
12. Ugyanaz: A Vekeri kaszálló házsonbéri időtartamának meghosszabbítása ügyében.
13. Ugyanaz: A debreczeni takarékpénztár által bérlet városházi bolthelyiség bérletének meghosszabbítása iránt.
14. Ugyanaz: Megvizsgált városgazdai számadásokkal.
15. Ugyanaz: Az ökörfogatok beszüntetése tárgyában.
16. Ugyanaz: Tóth János volt házi-pénztárnok biztosítékának kiadása ügyében.
17. Ugyanaz: Gróf Andrásy Gyulánál iratára, melyben a hozzá intézett részvétért köszönet mondatik.
18. Ugyanaz: a 9-ik gyógytár felállítására iránti kérvényekre.
19. Ugyanaz: Bátor Gábor telek eldarabolását kéro folyamodására.
20. Ugyanaz: Pap István számtiszt kérvényére szabadság-idő engedélyezéséért.
21. Ugyanaz: Polgárosság és községi kötelekbe való felvétel iránti kérvényekre. Debreczen, 1890. május 22.

Jegyzet: Mint hogy a 10-dik számú tárgyra nézve a határozat-hozatalnál a bizottsági tagok általános többségének jelenléte szükséges: felhívtnak a t. bizottsági tag urak a közgyűlésen leendő pontos megjelenésre.

Simonffy Imre, királyi tanácsos, polgármester.

Napi hírek.

— A Csokonai kör vasárnapi ünnepsége iránt páratlan érdeklődés mutatkozik. A színházi matinee műsorában egy kis változás történt, a mennyiben a lerándulásban megakadályozott Blaháné helyett a közreműködésre a rendezőségnek sikerült a m. kir. operaház kitünő énekesnőjét A brányi Emilné Wein Margit urnót megnyerni, a ki két számot fog betölteni; a jeles költő A brányi Emil pedig verset ír, melyet maga a szerző fog elszavalni. A brányi „Szavellai borbély”-ból fog egy részletet énekelni, aztán „Madárdal az erdőben” című bájos dalt adja elő, melyet esetleg magyar népdalokkal told meg. A kitünő vendégek érkezéséről értesíteni fogjuk olvasóinkat, de valószínűleg szombaton este a gyorsvonattal jönnek. A matiné egyik kedves pontja lesz e tableaux melyből a színházban holnap d. u. 4 órakor tartatik az első próba jelmez nélkül; a jelmezes próba szombaton délután 4 órakor lesz.

— Körössy Sándor országgyűlési képviselőnk, a pünkösdi ünnepeket Debreczenben töltötte. Ma utazott vissza a fővárosba.

— Eljegyzés. Fényes jegyváltási ünnepély folyt le pünköszt első napja estéjén, Dr. Czech Tivadar földbírtokos házában. A háziur szép és kedves gyámleányát Carollta kisasszonyt jegyezte el Tereaski Pál honvédfőhadnagy. A család jóbarátai és ismerősei nagy számmal gyűltek össze pompás vacsorára és a fényes üritársaság, melyben a tisztikar is nagyszámmal volt képviselve, vidám tánc után csak hajnalba oszlott szét.

— Debreczeni főiskola. A theologiai akadémián lemondás folytán üresedésbe jött írásmagyarazati tanszékre pályáztak: Szondy Béla m.-turi s, lelkész, Tereh Gyula h.-m.,

vásárhelyi s. lelkész, Józsa Zsigmond n.-enyedi theolog. tanár, Ferenczi Gyula krassói lelkész, Berde Sándor kacsói körlelkész, Sass Béla debreczeni főgymn. h. tanár, Dr. Kecskeméthy István dunamelléki püspöki titkár.

A főgymnasiumnál üresedésben levő philologiai tanszékre pályáztak a következők: Erdei Miklós csurgói, Kovács Dániel székely udvarhelyi, Vozári Gyula rimaszombati, Nagy Zsigmond nagy-körösi, Mátray Lajos szatmári Dr. Major Károly beszercebányai, Kubányi Béla kun-szt. mik. ósi, Gyöngyösi László h.-nánási gymn. tanárok. A pályázók ezen sorrendjét kérvényeik beérkezési ideje szerint közölték. Az egyes tanárok és a közös tanácskari gyűlés megtekintte már a kijelöléseket. A gymnasiumi tanszékre az összes tanárkar következő sorrendben tette meg a kijelölést: 1. Dr. Major Károly (Beszercebánya), 2. Vozári Gyula (Rima Szombat), 3. Mátray Lajos (Szatmár-Németi), 4. Gyöngyösi László (Hajdu Nánás), 5. Kovács Dániel (Székely-Udvarhely). Ezek közül háromnak Mátray Lajosnak, Gyöngyösi Lászlónak és Vozári Gyulának elismert iró neve van. Mátray Lajos épen a „debreczeni kör” íróinak élet-rajza megírásán fáradozik, melyből a már megjelent „Fazekas Mihály élete és munkái” közelművelest aratótt. — A pünköszi ünnepségek a theolog. akad. tanárkar 140 ifjút boosított ki a főiskolából ünnepkövetésére, kik közül hittan-hallgató 59, joghallgató 32, tanítóképződész 29, felső gymnasista 20, 160 legáció közül 20 helyre nem kívántak ünnepkövetet.

— Mikor jön a kir. tabla? A „Szeged” című újságnak azt táviratozzák Budapestről, hogy az új kir. tablák csakis jövő év május-lévi fogják megkezdhetni működésüket. Először az elnökök kinevezése fog megtörténni. A kir. tablái bírák közül nem nagy számmal lesznek a nyugdíjazottak, ezek is többnyire volt képviselők lesznek. Az igazságügyi miniszter buzdognak dolgozik a törvény végrehajtásának előkészítésén.

— Kereskedő ifjak majálisa. A debreczeni kereskedő ifjak „önképző egyesülete” által 1890 június 14-én szombaton a Szikszay „Margit-fürdő” diszter-mében saját pénztára javára zártkörű nyári-táncestélyt rendez. Pájer József, biz. elnök, Bészler Gyula, biz. pénztáros. Molnár László, biz. ellenőr. Glüök Antal biz. jegyző. Aron Jenő, Ádám Gusztáv, Borsy Lajos, Boros Izidor, Berczy Pál, ifj. Csicsó Lajos, David-házy Kálmán, Erdélyi István, Faller Gyula, Farkas János, Ginzery Sándor, Glaser Leo, Hegyi Albert, Helm Sámuel, Hajós Antal, Havas Kálmán, Jónás Mór, Jepszszky Ferencz, Jenev Gyula, Kohn Lipót, Koncek Géza, Molnár Ferencz, Mocsary Lajos, Ober-linder Gusztáv, Pály István, Piatty Zoltán, Raics Gyula, ifj. Rácz Lajos, Rakovszky Géza, Stern Armin, Sárközy Gedeon, Sachs Endre, Tóth Lajos, rendező bizottsági tagok. Kezdeté 8 1/2 órakor. Belépti-díj személyenként 1 forint. Jegyek előre válthatók Zádor Lajos, Pájer József és ifj. Gyürky Sándor urak üzletében. Este a pénztárnál. Felülhízetésk köszönettel fogadtatnak és hírlaplajgy nyugtáztatnak.

— Segédlelkész változás. — Medgyaszay Gyula, for. Révész Bálint püspök ur káplánja Madarász helyettes-lelkésze neveztet-vén ki, helyét Balog József segéd tanár foglalja el.

— Iparos ifjak majálisa. A debreczeni iparos ifjak önképző- és betegsegélyező-egylete 1890. június 1-én, vasárnap a „Margit”-fürdő vendéglőjében saját pénztára és beteg-segély alapja javára zártkörű táncvigalmat rendez, Belepti-jegy személyenként 1 frt. Családjegy 3 személyre 2 frt. Kezdeté este 8 órakor. Belépti-jegyek és meghívó előmutatása mellett előre válthatók, Huber József, Szedlák József, Lőrincák László urak üzletében, a vigalom napján a pénztárnál. — Felülhízetésk köszönettel fogadtatnak és hírlaplajgy nyugtáztatnak. Eletek s italok kiszolgáltatásáról a vendéglős fog gadozkodni. A rendezőség.

— A régi egyfintosok beváltása. A mennyiben több oldalról kérdés intéztetett a hivatalhoz, a régebbi nyomatu 1 frtos állam-jegyeknek forgalmon kívül leendő elhelyezése iránt, — szükségesnek találjuk tájékoztatni, hogy a Nagyméltóság m. kir. pénzügyminiszteri-umnak mult évi július 9-ik 2295. sz. alatt kelt körrendeletéhez képest, a régi nyomatu 1 frtos államjegyek fizetéseken a m. kir. állampénztárnál folyó évi június 30-ig be-zárólag, azontul csak a budapesti m. kir. központi állampénztárnál fogadtatnak el. M. kir. adóhivatalpénztár. Debreczen 1890. Május 25-én. Trux Bertalan kir. adótárnok, Benedek Sándor ellenőr.

— Az ártézi kut furását újra folytatják, most már csak 130 milliméter belátmérojü csövekkel. — Jelenleg 554 méternyi mély-ségben dolgozik a fúrógép s még mindig agyagot hoz fel.

— Halálozás. Egy tisztelteméltő ur-asszony halálát jelentik Bősörményből. Özv. Karap Sándorné szül. Detsi Borbály Rozália asszony hunyt el 70 éves korában; a kinek elhunytja széles körökben kelt őszinte rész-vétet. — Testvérei következő gyászjelentést adtak ki: Mély fájdalomtól megtört szívvel tudatjuk fejlethetelen testvérünk néhai Detsi Borbály ROZÁLIA özv. Karap Sándor-né asszonynak folyó évi Május 24-én életé-

nek 70-ik évében történt gyászos elhunytát. A boldogult földi részei folyó hó 26-án d. u. 3 órakor fogtak az ev. ref. egyház szertar-tása szerint a helybeli templomban tartandó rövid ima után a keleti sarkertben lévő családi sírboltban örök nyugalomra tételni. Mely végítztságtételre rokonaikat, jó ismerő-seinket és a t. cz. közönséget bánaos szí-vel meghívjuk. H.-Bősörmény, 1890. Május 24-én. Testvérei: Özv. Nagy Károlyné, szül. Detsi Borbály Eszter, özv. Dicsöffy József-né, szül. Detsi Borbály Karolina. Béke po-raira! A temetést a debreczeni „Kegelet”-intézet rendezte.

— Kettős halál a kocszi alatt. Két emberélet esett áldozatul Saápon Harangi József elragadt lovaiank. Harangi a mezőre ment ki szekerrével s utközben a gyeplő elszakadt, mire a lovak megvadulva száguldo-ttak tovább, Szembe jött a vágató lovakkal Kocsi Aron, egy szőlőhűdött, nyomorék ember, ki nem volt képes hirtelen kitérni a lovak elől, melyek egy pillanat alatt elgázolták. A lovak még jobban megbokrosodva ragadták tova a kocsit, mignem egy árokba borították. Harangi oly szerencsétlenül esett ki, hogy agyrázkódást kapott s rögtön meghalt. Az elgázolt embert még élve vitték haza, de rövid idő alatt kiszervevetett.

— Miniszteri közönet. A közoktatás-ügyi miniszter ujabban ismét többeknek nyil-vánított közönetet a népvelésügyének elő-mozdítása érdekében tett adományaiért. Így özv. Szanics Sándorné urnó 150 frtos alapítványt a nádudvari ev. ref. szegény tanulóknak segélyezésére. A dler Farkas 300 frtot adott a hajdu-szoboszlói izr. iskolának.

— Az iparos ifjuság által június 1-én a „Margit”-fürdőben rendezendő táncvigalom az idén egyike lesz a legfényesebbeknek. A „Margit”-fürdő villanyvilágított szép helyiségében ezuttal első ízben fognak össze-gyűlni az iparosok, s általában mindazok, kik az egyet vigalmait rendszeren látogatni szok-tak. Az ifjuság dalköre Boross Lajos karmes-ter vezetésével a táncvigalom kezdeté előtt változatos műsor szerint összeállított darabokat fog előadni. A vigalomra a meg-hívók már szét hordattak, a kik még arra igényt tartanak, sziveskedjenek az egyet hely-liségében és iránt jelenkezni. Ételek és italok jóságáról az új vendéglő tulajdonosa kezeskedik. Jegyek előre válthatók Huber J. Lőrincák L. Szedlák J. üzletében; este a pénztárnál.

— Stanley menyasszonya. Stanley és miss Dorothy Tennant elegyzése Londonban nagy feltűnést keltett és a nap eseményét képezte. Miss Tennant nemcsak jeles festőnő, hanem figyelemreméltó írói tehetsége is van és a mellett rendkívül szép és bájos. Miss Tennant a „Figaró” szerint Cromwell Olivérről származik. Anya híres szépség volt, Mémiee „Lett-res”-jeiben le is írta a szalonját és a mellett jelentékeny vagyona is van.

— A magy. ált. biztosító társaság debreczeni főügynökségéről azt írta egyik helybeli heti lap, hogy azt a társaság Nagyváradra akarja áthelyezni. — Örömmel jelezük, hogy ez nagyon korai híresztelés volt. Mert a fő-ügynökség helye csak annyiban változik, hogy a kir. tabla egyik osztálya számára ki-bérelt br. Podmaniczky házból f. évi október-ben Tisza Kálmán épülő palotája első eme-letére költözik át.

— Az épülő Debreczen. Dr. Ujfalussy József piact-utcazi lakos a városi tanácschoz engedélyért folyamodott egyemeletes udvari udvari toldalék építésére.

— A Vilmos-féle Orfeumban ma lép fel egy csinos magyar énekesnő: Révay Jósika.

— A nagyerdő csapása. A nagyerdőben az idén oly tömegtelen mennyiségben jelentek meg a buccus pohók és sárgafaru gyapocznak hernyói, hogy ha pusztításukat kellő erélylyel nem eszközölnék, az általuk okozott kár az évi fanövekvés elmaradása folytán könnyen elérné a 8000—9000 frtot. A tanács a hernyók irtására szükséges útszöveget utalvá-nyozott az erdőmesteri hivatalnak.

x Brázay sósorszesze. Vannak népsze-rü háziszerek, melyek oly közbecsülésre emel-kedtek, miszerint az emberek kisebb bajoknál az orvosi rendeléményt is szükségletlenek tartják s ezeket veszik igénybe. Az ily áta-lános népszerűséggel bíró háziszerek kell, hogy mindeuiki által méltányoltassanak, mert a közönséget nem lehet megtéveszteni, népszerüségre csakis a valóban jó szer juthat. Ez áll Bärzay Kálmán sósorszesze néve is.

E házi szer a legjobb hatásnak van elismer-ve fejtájás, migrain, szem, fül, és fogfájás, szagatás, csúsz és köszvény, sat. sat. ellen. Van valami általános hatás ezen egyszerű szerben, mint e sósorszesz-szerek szerencsés va-gyitése és készítése — mint a Brázay Kál-mának sikerült — eredményezett, miként ezt a társadalom legkiválóbb tagjai számos kö-szönet levélben nyilvánosan is elismerték. Mint minden jó szer, Brázay készítménye is sok tantázóra talált, aki tehát valódi Brázay-féle sósorszeszt óhajt venni, az figyelje meg az üvegein levő címkeket, mely a 45 kros kis üvegen 319., s a 90 kros nagy üvegen 220. számú védjeggyel van ismertté téve.

A t.-büdi rablógylkosok elfogatása.

A t.-büdi rablógylkosság elkövetői csak-ugyan az a három rovtott előléltü, többszö-rösen elítélt gonosztevő, a kiket M is s u r a y

debreczei Bősörmény hétéen, c névszeri Moln hangzat dig lege megirtu Szentku leges ré de az is rös volt szövéseb volna, m a borzas Ez proletár, jó részét ben és f De az öreg direktor pétérfia a vén apa kardalos debreczei sért ham Ettől fog az Jrmóe feltéresé mintha ő A b sárnap A b és egy d uri embe zöleg tal kuttit, a vasutnál a debrecz taktá. De akkor, m s alibéje tatott. Pár csendőrsé Bizonys névtelen Szentku tosan me tesnek a maradni 1000 frt. A hogy a g kuti forr ten alant Azután T niába. — huza-hal Csurki M Munkácsy haza érke A e nárt egyi s eről „Semmió Molnár ta don boosá késétt. A rák 17-én vég mért mar vatva kió revolvere, a melyet Egy más lenda deb Elfo zott; azo ki valós van a es Sem Sóva nem talál ellenben — a staf A szekér Büdön m vannak, a határon jönni B olyan, he hető s a használni Arra is t utáni hétt csárdabau forintot Ismét má holott az rabló. De nyiték el neje a alacsonyá vált állu, és a mag Csurki M elkövetélt Sóva hogy mi Czikó Ist fogta és Sövágóna getni az e sugjon m János Világos, h nem tudat zolásánál. Sóva dán is, ha erőszak m debreczeni

lhunytát.
án d. u.
szertar-
tartandó
évű csa-
tái. Mely
ösméző-
os sziv-
Május
né, szül.
József-
éke po-
egyelet*

Két em-
angi Jó-
mezőre
replő el-
águldot-
lovakkal
ember,
a lovak
lták. A
ragadták
ritották.
hogy
halt. Az
de rő-

oktatás-
ek nyil-
ek elő-
rt. Így
0 frtos
zegény
s 300
blának.
l-én a
rigalom
nek. A
szép
öszze-
ok, kik
szok-
armes-
szedete
állított
meg-
arra
let he-
ek és
lonosa
ber J.
este a

és miss
nagy
épeste.
hanem
és a
ennant
szárma-
Lett-
bellett

debra-
lybeli
radra
hogy
a fő-
tozik,
ra ki-
őber-
eme-

lussy
cahoz
dvári

ép fel
osika.
őn az
entek
onez-
kellő
ozott
lytán
aúcs
alvá-

epsze-
emel-
oknál
ennek
ata-
kell,
mert
nép-
that.
re is.
emer-
fájás,
ellen.
szerű
s ve-
Kál-
t ezt
kő-
Mint
sok
y-féle
g az
kis
220.

csak-
sző-
ray

debreczeni csendőr főhadnagy volt szerencsés Bözörményben és Bökényben még a múlt héten, csütörtökön elfogni. E három haramia névszerint S ó v á g ó János, C s u r k i M o l n á r Pista és T a s k ó Bandi. Milyen hangzatos rablónevek! Kézrekerült, még pedig legelőször — a mint ezt már szombatán megirtuk — a banda egy negyedik tagja is Szentkúti Arpad, a ki ugyan nem vett tettelegesen részt a rablógylösség elkövetésében, de az istentelen tervvel kezdettől fogva ismerős volt s maga is tettelegesen segített annak szövésében. Így ha a jó szándék benne lett volna, módjában állott volna idejében leálcázni a borzasztó tervet.

Ez a Szentkúti Arpad notorius előéletű proletár, nagyon zivataros multtal, melynek jó részét peyhedző ifjúságától fogva börtönben és fegyházokban töltötte.

Debreczenben sokan emlékezhetnek még az öreg Szentkúti színészre, a ki Reszler direktor idejében apaszerepeket játszott a péterfia utcai bódében. Szentkúti Arpad ennek a vén apa színésznek a fia s mint suhancz-legény kardalusként működött a hatvanas években a debreczeni színtársulatnál, de a honnan lopást hamarosan utalapot kötöttek a talpára. Ettől fogva egészen elzúllott. — Neve legutóbb az Jrmós Károly debreczeni órák boltjának feltörésével kapcsolatban sűrűn volt emlegetve, mintha ő lett volna az egyik tettes.

A büdi rémes gyilkosságot követő vasárnap egyidejűleg gyanúsították t. büdiek és egy debreczeni, az nap T. Büdre utazott úri ember, a nélkül, hogy a gyanúsítók előzőleg találkoztak volna egymással. — Szentkúti, a ki legutóbb a debreczeni-f. abonyi vasutnál dolgozott, e g y a n u a l a p j á n a debreczeni rendőrség azonnal le is tartóztatta. De mert Szentkúti nem tudott még akkor, mert nem akart semmit a gyilkosságról s alibjét teljesen igazolta, szabadon bocsátott.

Pár nap mulva azonban a debreczeni csendőrség tette rá kezét Szentkútra. — Bizonyos, hogy egy Debreczenben feladott névtelen följelentés nyomán, mely nem csak Szentkútihoz vezette a csendőrséget, de pontosan megjelölte a három tulajdonképeni tettesnek a nevét és lakását is. Az incognitó maradni akaró följelentőt valószínűleg az 1000 frt vérdíj csikiandozza.

A csendőrség annak is a nyomára jött, hogy a gonosztervet először S ó v á g ó és Szentkúti forralta s még a múlt év tavaszán ketten alapos helyszíni szemlét tettek T. Büdön. Azután Taskó Bandi is fölvetetett a compániába. — De a triumviratus sokáig habozott, huzta-balasztotta a terv foganatosítását. — Csurki Molnár Pista kiszabadulását várták Munkácsról, a kinek husvétra kellett volna haza érkezni.

A debreczeni indóháznál várta is Molnár egyik cinkostárs; de nem érkezett meg s erről táviratilag értesítette S ó v á g ó t. — „Semmiből semmi“ — tudatta a távirat. Molnár trachomát kapott épen mikor szabadon bocsátották s betették a kórházba, ezért késett.

A rablógylösség aztán tudvalevőleg máj. 17-én végrehajtott Szentkúti nélkül. Hogy miért maradt ki Sz., azt a vizsgálat lesz hivatalva kideríteni. — De a gyilkosságnál a revolvere, egy ócska forgópisztoly szerepelt, a melyet a rahlók a zálogházból váltottak ki. Egy másik revolvert a Szentkirályi és Kaland debreczeni cözégnél vásárolt S ó v á g ó.

Elfogatásakor egyik rabló sem tiltakozott; azonnal megadták magukat. S ó v á g ó, a ki valószínűleg neszt vette, hogy nyomon van a csendőrség, már menekülésre készült. Sem S ó v á g ó nál, sem Molnárnál a motozáskor nem találtak egy krajczárt sem. Taskónál ellenben találtak 19 frtot. A többi bűnjelkeket — a stáfirung kontókat — sem találták meg. A szekér és lovak azonban, a melyekkel Büdön megjelentek, ismerve vannak. Tanuk vannak, a kik vasárnap kora reggel a nánási határon látták egy sekeren három embert jönni Büd Szent-Mihály felől. Az egyik ló olyan, hogy 1000 közül is azonnal felismerhető s a szekér alá az északi hajduvárosokban használni szokott vasedény-itató volt akasztva. Arra is tanuk vannak, hogy a gyilkosság utáni héttől a három rablógylösséget egy pusztai csárdában együtt látták mulatni, a hol 100 forintot költöttek; egy másikban 30 forintot. Ismét más koromban S ó v á g ó 5 frtot fizetett, holott azelőtt pénz nélkül volt mind a három rabló.

De ez ideig mindennél legerősebb bizonyíték ellenök az, hogy Korniss Ferenc és neje a Büdre kísért három rabló közül az alacsonyabb termetű, csörgő bajszu, kibetértült állu, mintegy 35 éves, felszemű S ó v á g ó t, és a magasabb növésű, akkor bekötött arcu Csurki Molnár, a kik a rablógylösséget elkövetették, határozottan felismerték.

S ó v á g ó bűnössége ellen bizonyít az is, hogy mikor Missuray csendőr főhadnagy és Cziko István bözörményi rendőrkapitány elfogta és besútkatta a bözörményi fegyházba, S ó v á g ó n a k a z é d e s a n y j a m e g a k a r t a v e s z t e g e t n i a z e g y i k b ö r t ö n ö r t, h o g y c s a k e n n y i t s u g j o n m e g a f á n a k: „A k k o r e s t e J á n o s b á c s i l á t t a a z á g y o n.” Világos, hogy ez a János bácsi, a kinek kiléte nem tudatik, tanu lett volna alibjének igazolásánál.

S ó v á g ó e l l e n a g y i l k o s s á g o t k ö v e t ő s z e r d á n i s, h a r m a d m a g a v a l e g y ü t t, h a t ó s á g e l l e n i e r ő s z a k m i a t t v é g t á r g y a l á s v o l t k i t ű z v e a d e b r e c z e n i t ö r v é n y s z é k e l ő t t. — S ó v á g ó m e g

jelent, s a bíróság előtt olyan szemtelen, garázda módon viselte magát, hogy szuronyos őrt kellett a háta mögé állítani. Még ekkor nem volt tudva, hogy S ó v á g ó lelkiösmeretét a büdi rablógylösség is terheli.

A tárgyalási teremben jelen volt a törvényszéki elnök kis fia is (a ki unokája Kornissné unokák). A kis fúcska, mintha valami ösztön sugta volna neki, így szólott az édes apjának:

„Apa; nagyon rossz ember lehet ez a csunya nézésű ember.”

S ó v á g ó e k a t a b í r o s á g e l í t é l t e e g y é v i b ö r t ö n r e. — A z í t é l e t e l l e n f e l l e b e z t e k s a t ö r v é n y s z é k s z a b a d l á b o n h a g y t a ö k e t. — A z n a p d é l u t á n e l m e n t e k V. S. h e l y b e l i ü g y v é d h e z, h o g y a z a p e l l á t á t k é s z í t s e e l n e k i r á s b a n. — S ó v á g ó v a l v e l e v o l t a z a p j a i s, e g y t r a b á l i s é s m a r c i a l i s h a j d u, a k i r é s z e g v o l t, m i n t a t ö k. — A f a t a l S ó v á g ó m é l t a t l a n k o d v a a d t a e l ő:

— Képzelmé a tekintetes ügyvéd ur, még el mertek ítélni egész esztendőre.

A rablógylösségek most Büdön ülnek nehéz vasra verve; a legszigorubb őrizet alatt, hárman a Dogály kuria nagy gránariumában; a negyedik pedig a szent-mihályi csendőrség börtönében.

A vizsgálatot tegnap kezdette meg a vizsgálatot megbízott t. löki járásbíró. — A bíróság a jelenleg Debreczenben időző Korniss Ferencz úrtól a kastély kulcsát kéri, miután újabb olyan jel merült fel, hogy S ó v á g ó m é g i s c s a k l ő t t a h a l d o k l ó a g g a s t y á n D o g á l y r a. E v é g b ő l a g y i l k o s s á g r ó l i r o t t t u d o s í t á s u n k b a n e m l i t t e t s a p a d i m e n t o m o n t a l á t k i s k e r e k l y u k a t, m e l y r ő l K o r n i s F. u r a z t á l l í t j a, h o g y a z e l ő t t n e m v o l t o t t, a p a d i m e n t u m f e l b o t t a s á v a l a l a p o s a n m e g a k a r j a v i z s g á l t a t n i. — A j e l p e d i g a z, h o g y a m o s ó n a z ö r e g u r v é r e s i n g e b e n e g y k i l l ő t t r e v o l v e r g o l y ó t t a l á l t, m e l y s é r ű l e s t n e m o k o z o t t, v a l ó s z í n ű l e g a z é r t, m e r t a b o l t b ó l v á s á r o l t p a t r o n o k n é h a o l y k e v é s p u s k a p o r r a l v a n n a k m e g t ö l t v e, h o g y a z a l i g e l e g e n d ő a g o l y ó n a k a c s ö b b l v a l ó k i l l ő k é s é r e.

A bűnygygyel foglalkozóknak az a föltevése, hogy a rahlók csak azon 500—600 frton osztoztak, a melyet Korniss Ferencz átadott; az asztalukban felkutatott 1000 frtot pedig Csurki Molnár zsebre vágta s megtartotta magának.

A fenti sorokat tegnap kapott értesülésünk alapján írtuk. Ma nem kevésbé érdekes meglepő fordulatoknak jöttünk tudomására. — Ugyanis a revolvereket, három darabot és az elrablott pénzből több száz forintot tegnap megtalált a hadházi csendőrség egy bözörményi Varga nevű módos parasztagda udvarán, a ki tehát orgazdája volt a széles összeköttetésekkel bíró rablóbandának. — Azt kell következtetnünk, hogy a rablógylösségek valamelyike beismerésben van s ennek vallomása után találtak meg ezen lényeges bűnjelkeket, minden keresés nélkül. Mert már tudják, hogy azok egy tengerikőrő csomóban vannak elrejtve. Vargánál több mázsa szalonát is találtak.

Hogy milyen szétágazó és szervezett rablóbanda került most hurokra, s hogy milyen jó fogást tett ezzel a debreczeni csendőrség, mutatja az, hogy több orgazdát letartóztattak, Debreczenben is egy Bane nevűt s hogy egyszerre 15—16 olyan bűntény szálai akadtak a csendőrség kezei közé, a melyek különben aligha nem örökre homályban maradnak.

A fentebbi tudósításban említett korosmai kültekezés ninosen még kellően igazolva. — Az már azonban ki van derítve hogy Csurki Molnár a gyilkosság után 100 frt áránál több ruhaneműt s egyéb értéktárgyakat vásárolt debreczeni kereskedésekben. — Csurki Molnár nyolcz évig volt fegyházban, honnan most szabadult ki. — A csendőrség egy ügyes fogással a rahlók tagadásával szemben azt is kihozta, hogy csakugyan tudnak olábul, a mely nyelven a gyilkosság alkalmával is beszéltek.

Ki van derítve, hogy a gyilkosság éjjelén S ó v á g ó n a k a f e l e s é g e v o l t a k o c s i s; ő h a j t o t t a v a s á r n a p r e g g e l i s a s z e k e r e t a n á n a s i h a t á r o n, m i g a h á r o m g y i l k o s a k a s b a n h u z t a m e g m a g á t. A g y i l k o s s á g e l ő t v a l ó n a p D a d á n i d ő z t e k, h o v a p é n t e k e n e s t e m e n t e k; a g y i l k o s s á g u t á n i s o d a h a j t a t t a k s h a j n a l b a n f o r d u l t a k N á n á s n a k, a c s e n d ő r s é g g á l t k ö r ű l z á r t v o n a l n a k k i k e r ü l é s e v e l.

Szentkúti azért nem vett részt a gyilkosságban, mert nem is akart hozzájuk csatlakozni.

Molnár már a munkácsi fegyházból írott levelet S ó v á g ó k h o z, a k i n é l t i t k o s j e l l e k k e l í r o t t l e v e l e t t a l á l t a k, a m e l y e t v a l a m e l y k i k i b o c s á t o t t f e g y e n e z j u t t a t t o t c i m z e t t e z h e z.

Azt a kendőt is megtalálták, a melylyel Csurki Molnár arca bekötve volt. S ó v á g ó n a k a a p j a i s, f e l e s é g e i s l e v a n t a r t o z t a t v a.

Kiderült, hogy ez a banda az öreg Dogály meggyilkolása után egyik báró Vaynak kirablását és esetleg meggyilkolását is tervezték.

Hogy ki lesz az 1000 frt. jutalom, azt Szabolcs megye közigazgatási hatósága lesz hivatalva eldönteni.

Azt hiszik, Missuray csendőr főhadnagy kapja meg.

A vizsgálatot Vekerdy Máté tiszalóki járásbíró vezeti.

Legujabb.

A „Debreczeni Ellenőr“ eredeti táviratai.

Oriási szerencsétlenség.

Egy borzalmas vonatösszeütközés híre tartotta tegnap egész nap izgatottságban a főváros közönségét. A rémhírek megzavarták a pünkösdi mulatságot, s mert mint minden ilyen alkalommal, a hírek borzalmas alakban keltek szájról-szájra, mindenféle megdöbbenést és rémületet okoztak. Két vonat Gödöllő közlelésében összeütközött s óriási szerencsétlenséget okozott. Eleinte beszéltek 40—80 halottról és 200 sebesültről, de e hírek később tulzottnak bizonyultak be.

Gödöllő ünnepnapokon egyike a jobb módú néposztály által legszívesebben látogatott nyári kiránduló helyeknek, képzelhetni lehet, hogy a jövő-menő vonatok mily nagy közönséget szállítottak. Mikor a hírek a fővárosba érkeztek mindenki féltette a szabadban levő hozzátartozóját kiről nem tudta bizonyosan, hogy nem volt-e ő is gödöllői kiránduló. Sőt vidékről is számos távirati kérézősködés érkezett ép úgy mint annak idején a Ring színházi katasztrófa alkalmából. Az esti órákban mikor a hírek már csak négy halottról kezdtek beszélni lettek a kedélyek valamivel nyugodtabbak.

A m. kir. államvasutak igazgatóságától vett értesítés szerint f. évi május hó 25 én 10 óra 18 perczkor éjjel Rákos-Csaba állomáson a 149. sz. tehervonat a 119. sz. omnibus vonatot utólérve, beleütközött.

Az omnibusvonat végén álló 3 személykocsi összezuzatott és a benne volt utasok, névszerint Pósa Károlyné, Mezey Miklós, Krukor Adolf budapesti lakosok és Hügyecz Samu rákos-csabai lakos meghaltak, Várady József csabai lakos pedig súlyosan megsérült.

A baleset megtörténte után a helyszínerre menesztett segélyvonat az utasokkal 2 óra 25 perczkor érkezett Budapestre.

A forgalom ezen baleset által nem zavartatott, a mennyiben a 119. sz. vonat az utolsó s emélyszállító vonat lévén, a pálya reggelig szabadrá tétetett.

Az eddigi megállapítások szerint az összeütközés oka az, hogy a 149. sz. tehervonat mozdonyvezetője, daczára a tilosra állott védjelzőnek, az állomásra behatolt és sebesen haladó vonatát idejekorán megállítani nem bírta. A részletes vizsgálat folyamatban van.

Szerkesztői üzenetek.

P á n n a k. H a i t t s z ű l e t e t i s é s h a m a g y a r n e v e l é s t k a p o t t i s — m e g s e m k ö z ű l h e t ő. K ű l ö n b e n k i v á n j u k, h o g y n e h a l j o n m e g!

Felölös szerkesztő és kiadó laptulajdonos:

Vértesi Arnold.

Főmunkatárs: Kereczag Vilmos.

Nyilt-tér.*

E s k ű v ő.

Keszler Adolf holnap d. u. 4 órakor vezeti előtérhez növéremet Stark Hannit a szent anna utczai izrael. imaházban. Jó barátainat és ösméroseimet az esküvői szertartáshoz tisztelettel meghívom.

ERŐS JAKAB.

*Ezen rovatban közölttekért nem vállal felelősséget a (Szerk.)

Köszénkátrányt

legjobb minőségben

zsindely és deszkatekők

behuzására,

mely által azok tartóssága kétszerre hosszabb, továbbá csulópok, melyek a földbe ásatnak, kerítések s gazdasági eszközök befestésére hordókban á 50, egész 200 kiló súlytartalommal; továbbá saját gyártmányu KOAKSOT (pirszén kovácsok és lakatosok részére, ajánlja jutányos ár mellett

a légszuszgyár igazgatósága Debreczenben.

100 névjegy	— .40 krtól
1000 levélpapír	3.30
1000 levélboríték	2.50
100 lakadalmi meghívó	1.40
100 eljegyzési kártya	— .70

üzleti k ö n y v e k, ugymint minden

más nyomtatvány felette olcsó árban

megszokott

csinos kiállításban készítették

a „Debreczeni Ellenőr“ nyomdájában.

SZÉCHENYI-UTCZA.

Mindenféle díszes és egyszerű

könyvkötői

munkák

gyorsan, pontosan és jutányos árban elkészíttetnek.

Kiadó bolt és lakás.

A czepléd-utcza 2151. szám alatti bolt és folytatólagos földszinti lakosztály 1890. Junius 15-től több évre bérbe adatik. A lakás azonnal is elfoglalható.

Értekezhetni KARDOS LÁSZLÓ üzlefében.

Bikszádi

Klára forrás.

Égvényes konyhasós savanyu viz.

Kitünő hatásu emésztés és légző szervek hurutjainál. — Gyomor- és bélnyalakosságánál, idült hólyag-hurutnál stb. —

borral vegyítve közkedveltségű.

Főraktár:

Gerebly Fülöp urnál

Ára 1 rekesz 60 kisebb (0.6 literes) palackkkal 7 frt. Üres üvegekkel telt rekeszek 3 frt 20 krral vétetnek vissza.

Bikszádi gyógyfürdő igazgatósága.

SZABÓ LAJOS FIAI

özégnél

nagy választékban kaphatók

NŐI RUHA ZEPHIREK,

Legujabb francia batistok,

A hirneves cosmanósi gyárból:

Jó mosó Cretonok, Indish foulard,

Ladies Mouslin és Atlasz Satin,

Nagy raktár:

Jutte, gyapju hollandi Tapestry és

BRÜSSLER

futó szőnyegekben.

Ablak függönyök,

Ágy és asztalterítőkben.

Nagy mezőgazdasági és Kiállítás Bécs

május 14-től október 15-ig
reggeli 10 órától esti 10 óráig.

erdőgazdasági,
művészeti
és ipari.

világító szökőkút
a park és körönd
este villanyval világítottatik.

körönd

Belépti díj 40 kr. — Vasár- és ünnepnapokon 30 kr. — Gyermekek 20 kr.

KORYTNICZA

Klimatikus fürdő, gyógy- és hidegvíz intézet. Liptó megye, legközelebbi vasuti állomás Rózsashegy.

Idény megnyitás május 15-én.

Ezen vadregényes és természeti szépségekkel aldott hírneves fürdőhelyen 52 az én tulajdonomat képező „Duna” és „Thekla” a legnagyobb kényelemmel ellátott vendégszoba áll a t. cz. fürdő-közönség rendelkezésére. Szoba rendelések direkté hozzám intézteni kéretnek. Továbbá Debreczenben lakó tek. dr. Klár Viucze orvos ur is lesz szives bővebb felvilágosítás-al szolgálni.

Tisztelettel
Kral András
háztulajdonos.

N. B. Saját fogatok a vasuti állomásnál; az elő és utó idényben 35% árengedmény.

Árlejtési hirdetmény.

A Hajdu-nánási ev. ref. Egyház által, egy 8662 frt 63 kros költségvetéssel tervezett iskolának folyó évi szept. hó 1-ső napjára leendő elkészítése, e folyó év június 15-ik napján a délelőtti órákban az Egyháztanács gyűléstermében árlejtésen kiadandó lesz.

Kiadás 1. az ács, 2. a kőműves, 3. az asztalos, lakatos, és ablakmunkákra osztott három részletben fog megtartatni.

Költség-előirányzat és tervezet, előzetesen a mondott helyen bárki által megtekinthető.

Kelt H.-Nánáson, máj. 23. 1890.

Kállay Imre
főgondnok.

Eladó földbirtok, gőzmalom, borok és szőlő föld.

Néhai Szőke József derecskei volt lakos hagyatékához tartozó a derecskei határon levő tagbirtok mintegy 300 hold föld gazdasági épületekkel egy Derecskén levő új gőzmalom és a Jankafalvai hegyen levő mintegy 400 hektoliter közönséges és bakar borok, valamint ezen hegyen levő kipusztult szőlő föld az épületekkel örökáron szabadkézből eladók. Értekezhetni levélileg vagy személyesen alulírott nál.

Lehoczky Lajos,
Derecskén.

Dr. Borbély Imre

med. universalis fogorvos

Debrecen, piac-utca 17II. sz.

Rendel d. e. 9-12 }
d. u. 3-5 } óráig.

Előírása után készült fogpora, zájvize, fogkefeje kapható helyben az összes gyógyszerárakban. Szent-Királyi és Kalenda díszmű és Beke László női divat üzletében.

Főraktár Muraközy gyógyszerárakban.

Vizi betegség ellen

mint annak következei, sárgaság, hólyag katarrhus, légzési nehézségek, májdaganatok stb. ellen a legjobb szer a

HYDROPSIN.

Főraktár: Grobstein C. See-Apotheke, Gmunden, Oberöster.

Egy üveg ára gyógymódszerrel együtt 1 frt, postán küldve 1 frt 10 kr.

Az általánosan ismert jó hírnévnek örvendő s több oldalulag kitüntetett sósborszesz készítményem — keletkezésénél fogva — sok utánasának lévén az utóbbi időben kitéve, elhatároztam, hogy azokon címjegyeimet módosítom s arra két nyomatban saját házam külső alakját veszem föl, bejegyezve azt egyszers mind védjegyként a budapesti iparkamaránál.

SÓSBORSZESZ

gyors enyhítést eszközöl: csusz szagot, fagyás, fog és fejfájdalmak, szemgyengeség, benulások, zsugorok stb. ellen; de különösen a bedörzsölés kenő gyűrő gyógymódnál (massage) igen jó hatásnak bizonyult. Fogtisztító szerül is igen ajánlható a mennyiben a fogak fényét elősegíti, a foghúst erősíti és a száj tisztá, szagtalan ízt nyer a szesz elpárolgása után, valamint ajánlatos e szer fejlődésére is, a hajdegek erősítésére, a fejkörpáképződés megakadályozására és annak megszüntetésére.

Ára egy nagy üveggel 90 kr., egy kisebb üveggel 45 kr.

Brázay Kálmán

Budapest, IV. kerület Múzeum körút 23. sz. Kapható Debreczenben GERÉBY FÜLÖP urnál.

Orvosi tekintélyek véleménye szerint a

'REGEDI' SAVANYUVIZ.

tartalmánál fogva, gyomor és altesti bántalmaknál, valamint húgycső- és hólyag-bajoknál, gége hurutnál felülmúlhatlan gyógyhatású és a használatban levő legkiválóbb asztali és üdítő ital.

Kizárólagos elárúsítás DEBRECZEN részére

Kun József ezalótt Stenczinger K. fűszerkereskedő urnál, helyben.

Főraktár Budapest és vidék részére

Reich Jakabnál Budapest, Erzsébet tér (Kiosk).

Német Luffah-gyár

Wickel H. Halle a. S.

feltalálója és alapítója az ipar műszaki Luffah-készítményeknek.

EZÜST ÉREM.

BARCELONA BRONZ ÉREM.

ARANY ÉREM

Luffah-be ét kötös talpak 82 nagyságban. Legjobb szer hideg és nedves lábak, ugymint lábizzadás ellen, mosható és tartósabb mint filz-, szalma- és paraf. talpak.

Luffah-dörzsölő keztük, két- és egyoldalu német és angol alak.

Luffah-hátdörzsölő szallagok

60 cm. dörzsölésesség. Leghatásosabb és legkellemesebb dörzsölő szer.

Luffah hátdörzsölő. — Luffah nyereg alá való pokroczok, fürdő papucsok.

Luffah-szivacsok minden nagyságban.

Bérmentes küldés BODENBACHBÓL.

Kapható minden ezen szakba vágó üzletben. Főraktár Magyarország és a Duana-menti országok részére Grünwald S. és Fia Budapest, VII. Dob utca 13.

DEBRECZENBEN

a „MARGIT” fürdő

intézet telepén ujonnan épített s a mai tudomány színvonalán álló

Hideg vizgyógy infézet folyó hó 20-ikán megnyilt.

Helyi vasuti közlekedés. — Nyilvános Telephon összeköttetés. — Árnyas sétányok. — Kitűnő vendéglő. — Vidéki vendégek elátásáról gondoskodva van. Intézet orvos. Med. Univ.

Dr. Tihanyi Samuel.

Kimerítő programok a fürdő pénztárnál és kívánatra vidékre bérmentve megküldetnek.

Előjegyzések a fürdő pénztárnál bármikor elfogadotnak.

Bamulatosan hat.

CZERNY „TANNINGENE”

Legujabb, ólom nélküli, ártalmatlan egyedül legjobb

hajfestőszer

haj és szakál, ugymint szemöldökfestésre, mely leyl a legegyszerűbb módon és csak egyszeri használatnál a haj ugyanazon biztos, szép és fényes barna vagy fekete természetes színiét visszanyeri melylyel az őszülés előtt bírt; a színt szapannal; mosás és gőzfürdő sem változtatja. Ára 2 frt 50kr.

CZERNY EREDETI

„keleti rózsateje”

törvényesen védve.

(Original Orientalische Rosenmilch.)

a bőrnék igen finom, vakkító felhőségi és oly

fiatal friss színt

kölcsönöz,

mely más szer által el nem érhető, kitűnő még májfolt, szepő, bőrpattanás, nem szép arcszín és napsütés ellen, eltávolítja a bőrnék tisztálatauságát, minden sárga és barna arczint és egyidejűleg alkalmas minden testrésze, feltétlenül ártalmatlan. Ára 1 frt. Balzsamszappan hozzá 30 kr.

Czerny J. Antal, Bécs, I., Walfischgasse 5

a ca. k. udv. opera közelében.

Vidéki megrendelések utánvétel mellett pontosan eszközöltetnek.

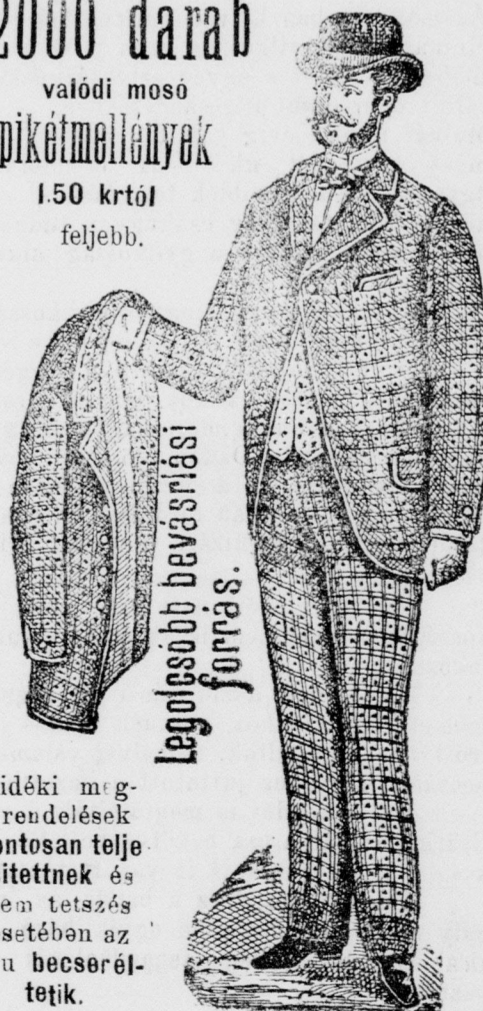
Raktár Debreczenben: Dr. Rothsnech V. gyógyszerész urnál. Miskolcban: Dr. Heresz Móricz gyógyszerésznél. Ungvárt: Dr. Hofmann Béla gyógyszerésznél. Kassán: Wanda s chek Karoly és Megai Gustáv gyógyszerész urnaknál. Szegeden: Barsay Károly gyógyszerésznél. Aradon: Eliás Ármán illatszerezsnél. Temesvárott: Stefán J. Tarcsay (Apotheke zur Marienhilf Fabrik) Budapest Török József gyógyszerésznél, Király-utca 12 sz. Csak akkor valódi, ha Czerny J. Antal névvel van aláírva.

Sziveskedjék e hirdetést esetleges szükségletének fedezése végett kivágni, miután ritkán jelenik meg.

2000 darab

valódi mosó pikétmellények

1.50 krtól feljebb.

Fényes Mór

Debreczen.

Miklós-utca sarkán, a megyeháza I szemben.

Tavaszi öltönyök felöltők	6,50-tól feljebb	Nyári idényre.	3,25-től feljebb
Fü öltönyök	4,-	Egész férfi öltöny valódi mosó	3,-
Tavaszi fü felöltők	5,-	Férfi porköpeny	1,-
" " gyermek öltönyök	2,50	Férfi mosó nadrág	2,25
" " férfi nadrágok	2,-	Fü mosó öltöny	1,10
Fekete öltönyök	9,-	Fü gyermek mosó öltöny	1,10